Resolusjoner SAFE Kongress 2026

På SAFE-kongressen 2026 ble 15 resolusjoner vedtatt. Her kan du lese hva kongressen mener SAFE skal arbeide videre med i den kommende kongressperioden.

1. Rettferdighet for oljepionerene kompensasjonsordningen må forbedres nå!

SAFE Kongressen 2026 viser til at Stortinget 17. desember 2024 enstemmig sluttet seg til at det skal etableres en særskilt kompensasjonsordning for oljepionerene. Dette var en viktig anerkjennelse av innsatsen til dem som var med på å bygge opp norsk petroleumsvirksomhet, og av belastningene mange ble påført gjennom arbeidet.

Kongressen konstaterer at dagens ordning ikke gir den rettferdigheten oljepionerene ble forespeilet. Mange syke oljepionerer får avslag, samtidig som deler av midlene som er satt av til kompensasjon ikke blir utbetalt. Ordningen er for snevert avgrenset når det gjelder hvilke grupper, tidsperioder, stillinger og sykdommer som omfattes.

Kongressen krever at kompensasjonsnivået økes til 65 G, og at modell 4 fra Oljepionerkommisjonen legges til grunn. Ordningen må omfatte alle grupper som arbeidet offshore i pionertiden, og pionertiden må minst regnes frem til 1995. Sykdomslisten må utvides, og kriterier som i dag hindrer syke oljepionerer i å få kompensasjon, må endres eller fjernes. Vurderingen må i større grad bygge på hva den enkelte faktisk ble utsatt for i arbeidet.

Kongressen krever videre at det etableres en sikkerhetsventil for dem som faller utenfor de ordinære kriteriene, og at nemnda har solid forankring og tillit blant oljepionerene. Pengene som er satt av til ordningen, skal komme oljepionerene til gode og ikke bli stående ubrukt fordi kriteriene er for snevre.

Oljepionerene har ventet lenge nok. Mange er alvorlig syke, og tiden er knapp. SAFE Kongressen forventer at Stortinget bruker behandlingen av statsbudsjettet for 2027 til å rette opp svakhetene i ordningen og sikre oljepionerene en reell og rettferdig kompensasjon.

SAFE skal fortsette arbeidet for rettferdighet for oljepionerene, sammen med oljepionerene selv, deres nettverk og andre organisasjoner.

2. Foreldrepermisjon må fungere for alle yrkesgrupper

Foreldrepermisjonsordningen tar fortsatt i for liten grad hensyn til arbeidstakere som har arbeidsordninger der de må være borte fra hjemmet i lengre perioder.

For mødre som arbeider offshore, til sjøs, i Forsvaret eller i andre yrker med lengre sammenhengende fravær fra hjemmet, kan tilbakekomsten til arbeid innebære at de må reise fra barnet i dager eller uker av gangen mens barnet fortsatt er svært lite.

Dette skiller seg vesentlig fra situasjonen for en arbeidstaker som vender tilbake til en ordinær arbeidsdag og kommer hjem til barnet hver ettermiddag.

SAFE og YS har over tid arbeidet med denne problemstillingen. SAFE har blant annet løftet saken til politisk nivå sammen med YS. I møte med Barne- og familiedepartementet i mai 2025 ble utfordringene for småbarnsmødre offshore tatt opp, herunder at retten til ammefri vanskelig lar seg gjennomføre i praksis når arbeidsplassen ligger offshore. Ammefriloven er ikke for alle.

Dagens ordning kan føre til at mødre må velge mellom å reise fra et svært lite barn i lengre perioder, avslutte ammingen langt tidligere enn ønsket og anbefalt, eller forlenge tiden hjemme gjennom ulønnet permisjon. SAFE har gjennom sitt arbeid erfart at ulønnet permisjon ofte blir løsningen når familien ikke opplever at tilbakeføring til arbeid er forenlig med barnets og familiens behov.

Dette handler derfor ikke bare om amming. Det handler om barnets beste, kvinnehelse, familiens valgfrihet og muligheten til å kombinere foreldreskap med yrker som samfunnet samtidig ønsker at flere kvinner skal velge og bli værende i.

SAFE mener fedres og medmødres rett til permisjon og tid alene med barnet er viktig. Målet må derfor ikke være å svekke fedrekvoten som prinsipp. Men en ordning som skal fremme likestilling må også kunne håndtere familier der arbeidssituasjonen er vesentlig annerledes enn den ordningen i praksis er utformet for.

Når mor arbeider i en rotasjon som innebærer flere dager eller uker borte fra hjemmet, vil den andre forelderen dessuten få betydelig omsorgsansvar og tid alene med barnet når mor er tilbake i arbeid. Dette bør kunne inngå i vurderingen av hvordan permisjonen fordeles.

SAFE mener

- at foreldrepermisjonsordningen må endres slik at familier der mors arbeid innebærer lengre sammenhengende fravær fra hjemmet, etter eget ønske kan søke om en mer fleksibel fordeling av foreldrepengene.
- at det må åpnes for at mor kan overta hele eller deler av den andre forelderens kvote når arbeidssituasjonen ellers innebærer at hun må være borte fra barnet i lengre sammenhengende perioder mens barnet fortsatt er svært lite.
- at en slik ordning skal være en mulighet for familien, ikke en automatisk overføring av permisjon, og bygge på foreldrenes eget valg og dokumenterte arbeidssituasjon.

- at hensynet til barnets beste, kvinnehelse og muligheten til å følge nasjonale anbefalinger om amming må inngå i vurderingen av fremtidige regler for foreldrepermisjon.

- at arbeidstakere ikke skal måtte velge ulønnet permisjon og økonomisk tap fordi lovverket ikke er tilpasset arbeidstids- og rotasjonsordningen i yrket deres.

SAFE krever

- SAFE skal arbeide politisk, gjennom YS og overfor relevante myndigheter, for å endre regelverket for foreldrepenger slik at familier der mor arbeider offshore, til sjøs eller i andre yrker med lengre sammenhengende fravær fra hjemmet, får mulighet til en mer fleksibel fordeling av foreldrepengeperioden.
- Familien skal etter eget ønske kunne søke om at mor overtar hele eller deler av den andre forelderens kvote når hennes arbeidssituasjon ellers medfører lengre sammenhengende fravær fra barnet i barnets første leveår.
- Regelverket skal ivareta barnets beste, kvinnehelse og familiens reelle valgfrihet, uten at foreldrene tvinges til ulønnet permisjon eller ut av yrker med særskilte arbeids- og rotasjonsordninger.

3. Kvinnehelse må bli en del av arbeidsmiljøarbeidet

Kvinnehelse er arbeidsmiljø

Kvinner utgjør en betydelig del av norsk arbeidsliv, men arbeidslivet og arbeidsmiljøarbeidet er ikke alltid tilstrekkelig tilpasset helseutfordringer som særlig eller utelukkende rammer kvinner.

Kvinnehelse handler blant annet om menstruasjonsplager, endometriose, fertilitet, graviditet, fødsel, overgangsalder, muskel- og skjelettplager og andre helseutfordringer som kan påvirke arbeidsevne og muligheten til å stå i arbeid gjennom et helt yrkesliv.

For ansatte i **skift-, turnus- og offshorearbeid** kan problemstillingene bli særlig relevante. Arbeidstid, nattarbeid, søvn, fysisk belastning, temperatur, verneutstyr, manglende mulighet for restitusjon og begrensede muligheter for individuell tilrettelegging kan påvirke hvordan helseplager håndteres i arbeidshverdagen.

Arbeidstilsynet fremhever blant annet tungt fysisk arbeid, skift- og nattarbeid og manglende mulighet for hvilepauser som arbeidsmiljøforhold som kan være uheldige under graviditet. Dette illustrerer behovet for at kjønnsperspektivet inngår allerede når virksomhetene vurderer risiko og organiserer arbeidet.

Kvinnehelse må derfor ikke reduseres til et spørsmål om den enkelte kvinnes helse eller sykefravær. **Det er også et spørsmål om arbeidsmiljø, forebygging, tilrettelegging, likestilling og retten til å kunne stå i arbeid.**

Det finnes nå også en egen norsk standard, NS-ISO 45010 Arbeidsmiljøledelse - Menstruasjon og overgangsalder på arbeidsplassen - Veiledning. Den peker blant annet på betydningen av kunnskap, tilrettelegging, gode fasiliteter, fortrolighet og organisering av arbeidet.

SAFE mener:

SAFE mener at kvinnehelse må få en tydeligere og mer systematisk plass i arbeidslivet.

Arbeidsgiverne må gå fra individuell og tilfeldig håndtering til **systematisk forebygging og tilrettelegging**.

Å prioritere kvinnehelse er også en investering som kan gi økonomiske gevinster for både virksomhetene og samfunnet. Bedre forebygging og tilrettelegging kan bidra til redusert sykefravær, lavere kostnader til vikarer og overtid og mindre tap av verdifull kompetanse. Tiltakene bør derfor vurderes som langsiktige investeringer i helse, arbeidsdeltakelse og stabil drift – ikke bare som en kostnad. Hensynet til arbeidstakernes helse og et forsvarlig arbeidsmiljø må likevel ligge til grunn, uavhengig av økonomisk gevinst.

SAFE krever derfor:

6. **Kvinnehelse skal inn i det systematiske HMS-arbeidet**, herunder risikovurderinger, arbeidsmiljøkartlegginger og virksomhetenes forebyggende arbeid.
7. **Skift-, natt- og offshorearbeid skal vurderes i et kvinnehelseperspektiv**, og det må forskes mer på hvordan arbeidstidsordninger og langvarig offshorearbeid påvirker kvinners helse gjennom ulike livsfaser.

8. **Arbeidsgivere skal ha reell individuell tilrettelegging** ved blant annet graviditet, overgangsalder, endometriose og andre kvinnespesifikke helseutfordringer, slik at arbeidstakere kan fortsette i arbeid der dette er forsvarlig.
9. **Overgangsalder skal anerkjennes som et arbeidsmiljøtema.** Ledere, HR, verneombud og tillitsvalgte må få kunnskap som gjør dem i stand til å møte ansatte på en trygg og respektfull måte.
10. **Bedriftshelsetjenesten må brukes aktivt i arbeidet med kvinnehelse**, særlig innen forebygging, risikovurdering og arbeidsplasstilrettelegging.
9. **Arbeidsklær, verneutstyr, garderober, sanitærforhold og andre fysiske arbeidsmiljøforhold må være tilpasset både kvinner og menn.**
10. **Kvinnehelse må inn i partssamarbeidet.** Arbeidsgivere, tillitsvalgte og vernetjenesten skal sammen kartlegge hindringer og utvikle tiltak som gjør det mulig for flere kvinner å stå i arbeid gjennom hele yrkeslivet.
11. **Kunnskapsgrunnlaget om kvinner i mannsdominerte og fysisk krevende yrker må styrkes**, inkludert petroleums-, energi- og industrisektoren.

Vårt krav:

SAFE krever et arbeidsliv der kvinner ikke må velge mellom helse og arbeid.

Kvinnehelse skal være en naturlig del av HMS-arbeidet, og arbeidsplassen skal tilpasses mennesker gjennom hele yrkeslivet. Et arbeidsliv som tar kvinnehelse på alvor, vil kunne bidra til bedre arbeidsmiljø, bedre forebygging og at verdifull kompetanse beholdes lenger.

4. Ny petroleumsmelding

I ny Petroleumsmelding som er under utarbeidelse, krever SAFE stabil og langsiktig aktivitet på norsk sokkel. Det må gis tilgang til nye og attraktive arealer til leiting etter nye ressurser som verden trenger. Det må legges til rette for økt leteaktivitet og attraktive betingelser slik at langsiktig og god aktivitet kan opprettholdes i alle ledd i industrien.

Rask utbygging og økt utvinning fra norsk sokkel må være en del av planen i meldingen.

SAFE ser frem til et godt samarbeide om den videre utviklingen for vår industri og bransje.

5. Kontinuerlig nattarbeid

SAFE skal arbeide politisk, tariffmessig og gjennom partssamarbeidet for at permanente rene nattstillinger ikke utvikles til en normal bemanningsmodell innenfor områder der SAFE organiserer medlemmer.

SAFE skal arbeide for at nattarbeid fordeles på flere arbeidstakere gjennom hensiktsmessige rotasjonsordninger og tilstrekkelig bemanning.

SAFE skal videre arbeide for at oppdragsgivere og kontraktstildelere stiller krav i anbuds- og kontraktsprosesser om at rene nattstillinger ikke benyttes som ordinær bemanningsmodell, og at tilbydere dokumenterer tilstrekkelig bemanning og arbeidsordninger som sikrer en forsvarlig og rettferdig fordeling av nattarbeid.

Kongressen ber SAFE prioritere arbeidet for arbeidsordninger som reduserer den samlede belastningen ved nattarbeid, styrker medlemmenes helse og sikkerhet, og sikrer et bærekraftig arbeidsliv for framtidige generasjoner.

6. Når en samlet arbeidstakerside er bekymret for sikkerheten, må det tas på alvor!

5. juni 2026 mottok energiminister Terje Aasland en rapport om HMS-tilstanden på norsk sokkel. Rapporten, som er utarbeidet av en partssammensatt arbeidsgruppe, skal danne grunnlag for arbeidet med en ny stortingsmelding om sikkerhet og arbeidsmiljø på sokkelen. Den forrige stortingsmeldingen kom i 2018, og mye har skjedd siden den gang. HMS-meldingen kommer høsten 2027.

Arbeidet med ny stortingsmelding ble igangsatt etter et uttalt ønske om dette fra SAFE og andre fagforeninger. Vi hadde gitt tydelig beskjed om at kostnadsbesparelsene hadde gått for langt og at partsamarbeidet var blitt skjørere. Utvalgsarbeidet var en etterlengtet anledning for fagforeningene til å gi beskjed.

Rapporten dokumenterte, blant annet gjennom Havtils tilsyn og forskning, mange av de forholdene som fagforeningene hadde advart mot:

- endrede rammebetingelser har ført til økt tidspress/stress og press på kompetanse
- høy forekomst av underrapportering og «pynting på hendelser»
- mangler ved selskapenes vedlikeholdsstyring og stor økning i utestående vedlikehold
- for lav bemanning/høy overtidsbruk
- manglende/mangelfull kartlegging av eksponering for kjemikalier
- mangler ved rapportering av arbeidsrelatert sykdom – blant annet etterleves ikke krav i aml til leges meldeplikt
- mangelfull styring av psykososial risiko

Når en samlet arbeidstakerside i oljenæringen er bekymret for HMS-utviklingen på flere viktige områder, så må dette tas på alvor. Det er lurt å lytte på dem som har skoen på. SAFE krever at:

1. Rapporten behandles som et selvstendig dokument – ikke bare som innspill til ny stortingsmelding
2. Regjeringen/Statsråden orienterer Stortinget om hvordan rapporten blir fulgt opp, fram til ny HMS-melding foreligger

7. Teknologisk utvikling krever reell arbeidstakermedvirkning

Norsk petroleumsindustri står overfor store teknologiske endringer. Kunstig intelligens, automatisering, digitalisering og fjernstyring vil påvirke hvordan vi arbeider, hvilke oppgaver som skal utføres og hvilken kompetanse som kreves.

SAFE Kongressen mener at teknologisk utvikling skal bidra til tryggere arbeidsplasser, bedre arbeidsmiljø og en bærekraftig industri.

Samtidig må vi sikre at utviklingen ikke skjer på bekostning av arbeidstakernes rettigheter, kompetanse eller sikkerhet.

Kongressen krever at tillitsvalgte og verneombud sikres reell medbestemmelse før beslutninger om innføring av ny teknologi og nye driftsmodeller tas.

Konsekvensene for bemanning, kompetanse, arbeidsmiljø og sikkerhet må kartlegges og risikovurderes i samarbeid med arbeidstakerne. Nødvendig og tilstrekkelig opplæring og kompetanseutvikling må være en del av omstillingen.

SAFE krever at myndighetene følger opp at virksomhetene etterlever kravene til arbeidstakermedvirkning ved teknologiske og organisatoriske endringer.

8. Sikre fremtiden til Tjeldbergodden

Fremtidens arbeidsplasser skal utvikles med arbeidstakerne, ikke uten dem!

SAFE-kongressen uttrykker bekymring for framtiden til Tjeldbergodden. Anlegget er en hjørnesteinsbedrift som har skapt arbeidsplasser, bygget kompetanse og bidratt til betydelig verdiskaping for regionen og Norge.

De ansatte har gjennom mange år vist stor omstillingsevne, og bemanningen er redusert til et minimum. Ytterligere kutt vil utfordre sikkerhet, arbeidsmiljø og drift.

Tjeldbergodden er en viktig produsent av metanol til europeisk industri, inkludert farmasøytisk sektor. Anlegget har betydning langt utover regionen og må vurderes ut fra sin rolle i forsyningssikkerhet og den samlede verdiskapingen i hele verdikjeden, ikke bare isolert lønnsomhet i metanolfabrikken.

SAFE mener løsningen er utvikling. Tjeldbergodden må tilføres ny aktivitet og nye investeringer for å sikre framtidige arbeidsplasser og verdiskaping.

SAFE-kongressen krever at Equinor som majoritetseier, øvrige eiere og myndighetene legger fram en forpliktende plan for videre industriutvikling på Tjeldbergodden.

Norge trenger mer industriell verdiskaping, ikke mindre. Tjeldbergodden må sikres som et framtidsrettet industriknutepunkt.

9. STAMI må avklare sin rolle i arbeidsmiljøarbeidet

SAFE Kongressen mener at Statens arbeidsmiljøinstitutt må være tydelig på hvilken rolle instituttet har når det uttaler seg om arbeidsmiljø, arbeidsrelatert sykdom og saker som får betydning for arbeidstakeres rettigheter. STAMI skal bidra til kunnskap, forebygging og et bedre arbeidsmiljø. Da må arbeidstakere, fagforeninger, virksomheter og myndigheter kunne se når instituttet uttaler seg som et faglig arbeidsmiljøinstitutt, og når det utfører et avgrenset oppdrag for regjeringen eller annen forvaltning.

Oljepionersaken viser hvorfor dette skillet er avgjørende. I denne saken har STAMI hatt en sentral rolle i å konkretisere avgrensninger av diagnoser, eksponeringer og yrkesgrupper. Avgrensningene har fått betydning for hvem som i det hele tatt kan søke Oljepionernemnda. Når mulig arbeidsmiljøskadde avvises før deres faktiske arbeidsforhold er undersøkt samlet, risikerer vi at alvorlig sykdom ikke fører til læring og forebygging.

SAFE-kongressen krever at STAMI offentlig redegjør for mandat, oppdragsgiver, premisser, metode og avgrensninger når instituttet leverer vurderinger som brukes i politiske, forvaltningsmessige eller kompensasjonsmessige saker. Det må fremgå klart hva som er instituttets faglige vurdering av arbeidsmiljørisiko og forebygging, og hva som er en avgrensning fastsatt innenfor et konkret oppdrag eller regelverk.

STAMI må synliggjøre usikkerhet, alternative faglige tolkninger og mangler i kunnskapsgrunnlaget. Manglende historiske målinger, ufullstendige eksponeringsdata eller tidligere diagnosepraksis kan ikke ensidig brukes mot arbeidstakere som kan være blitt syke av arbeidet. Kompensasjonsordninger og yrkessykdomslister må heller ikke bli en erstatning for å undersøke mulig arbeidsrelatert sykdom og årsakene i arbeidsmiljøet.

SAFE-kongressen krever videre at myndighetene sørger for en uavhengig gjennomgang av hvordan avgrensningene i Oljepionerordningen er blitt utformet og praktisert, og hvilken betydning STAMIs bidrag har hatt for hvem som er blitt holdt utenfor. Gjennomgangen må særlig vurdere om arbeidstakere med relevant eksponering og alvorlig sykdom har mistet muligheten til å få sin sak undersøkt.

Arbeidsmiljøloven § 5-3 må etterleves. Når leger antar at sykdom kan skyldes arbeidsforhold, skal dette meldes til Arbeidstilsynet. STAMI og myndighetene må bidra til at slike meldinger blir brukt til registrering, læring og forebygging - også når sykdommen ikke passer inn i en snever liste eller kompensasjonsordning.

Et arbeidsmiljøinstitutt må først og fremst bidra til at arbeidsmiljøskader oppdages, forstås og forebygges.

Det forutsetter åpenhet om rolle, mandat og faglige avgrensninger - og at de som kan være blitt syke av arbeidet, blir møtt med reell undersøkelse og rettferdig behandling

10. Krav til bruk av norske råvarer på norsk sokkel ved operatørenes tildeling av kontrakter for fartøy og rigg

SAFE krever at Norske råvarer skal være et element ved inngåelse av kontrakter for alle som skal operere på norsk sokkel.

11. SAFE krever forsvarlig vedlikehold både på hav og land

SAFE Kongressen 2026 slår fast at forsvarlig vedlikehold er en grunnleggende forutsetning for sikker petroleumsvirksomhet. Mangelfullt vedlikehold er ikke et driftsøkonomisk valg, men et brudd på selskapenes plikter og en direkte risiko for liv, helse og miljø.

Kongressen viser til at Økokrim har ilagt Equinor Refining Norway AS bot og inndragning for det Økokrim mener er langvarig mangelfullt vedlikehold på Mongstad, til brannen på Sleipner B i oktober 2024 der Havindustritilsynet har påvist alvorlige regelverksbrudd, og til den nylige brannen i et tavlerom på Visund 4. november 2026, der 70 personer ble evakuert. At slike hendelser skjer på flere innretninger over tid, må tas på største alvor.

Kongressen krever at Equinor og øvrige operatører sørger for tilstrekkelig vedlikehold, med nødvendig bemanning, kompetanse og tid, og at vedlikehold ikke utsettes eller nedprioriteres av økonomiske hensyn. Kongressen krever videre at myndighetene følger opp med tilsyn, gransking og konsekvenser som sikrer at pålegg faktisk blir lukket.

SAFE skal arbeide for at tillitsvalgte og verneombud gis reell medvirkning i prioritering og oppfølging av vedlikehold og risiko, slik rammeforskriften § 13 krever, og for at lærdommen fra Mongstad, Sleipner B og Visund omsettes til varige forbedringer på hele sokkelen.

12. Oljeselskapene må opprette et fond for kjemikalieskadde offshorearbeidere

SAFE-kongressen fordømmer den hensynsløse behandlingen av kjemikalieskadde oljepionerer. Arbeidstakere som var med på å bygge oljeformuen, er blitt sittende med ødelagt helse, tapte inntekter og en langvarig kamp for å bli trodd.

Oljepionerkommisjonens flertallsmodell og den politiske oppfølgingen har gitt en ordning med snevre grenser for yrkesgruppe, sykdom og tidsperiode. Per 1. november 2026 hadde Oljepionernemnda avslått 120 av 172 behandlede søknader. Kongressen mener dette er et uverdig resultat av en ordning som skulle gi oppreisning.

Regjeringen og Stortinget har ikke vist evne til å etablere en rettferdig ordning for alle dem den kjemiske eksponeringen offshore har rammet. SAFE har ikke lenger tillit til at den politiske prosessen alene vil sikre rettferdighet. De syke kan ikke fortsette å vente. Oljeselskapene må ta ansvar nå.

SAFE-kongressen krever at oljeselskapene oppretter og finansierer et uavhengig fond for kjemikalieskadde offshorearbeidere. Fondet skal bygge på den brede tilnærmingen i Halvor Eriksteins modell 4 og omfatte både oljepionerene og senere generasjoner.

Fondet skal oppfylle følgende krav:

1. Rett til å søke. Alle som mener de er blitt syke eller skadet av kjemisk arbeidsmiljø offshore på norsk sokkel, skal kunne søke og få en individuell vurdering. Dette skal gjelde uavhengig av yrkesgruppe, arbeidsgiver, nasjonalitet, fagforeningstilknytning og om arbeidet ble utført som innleid eller hos en leverandør. Etterlatte skal også kunne søke. Ordningen skal ikke avgrenses til en avsluttet pionerperiode.

2. En bred og rettferdig vurdering. Faktiske arbeidsoppgaver, samlet kjemisk eksponering og helseskade skal være utgangspunktet. Ingen skal avvises på forhånd fordi diagnosen mangler på en snever sykdomsliste. Tidligere avslag fra NAV, forsikringsselskap eller Oljepionernemnda skal ikke stenge for en selvstendig vurdering i fondet.

3. Dokumentasjonsrisikoen skal følge ansvaret. Selskapene skal bidra med historiske opplysninger, og fondet skal finansiere nødvendig utredning. Manglende målinger eller dokumentasjon som virksomhetene skulle ha sikret, skal ikke brukes mot den syke. Slik usikkerhet skal komme søkeren til gode.

4. Reell kompensasjon. Fondet skal ha tilstrekkelig kapital og gi individuelt utmålt kompensasjon for helseskade, tapt inntekt, pensjonstap og nødvendige utgifter. Konsekvensene for livsgrunnlag og familieøkonomi må inngå. Utbetaling skal ikke forutsette at søkeren frasier seg eksisterende rettigheter eller retten til å fortelle sin historie.

5. Uavhengighet og rettssikkerhet. Enkeltsaker skal avgjøres uavhengig av selskapene, med yrkeshygienisk, arbeidsmedisinsk og juridisk kompetanse. De skadde skal være representert i fondets styring. Søkerne skal få bistand, begrunnede vedtak og reell klageadgang. Alvorlig syke skal prioriteres.

Kongressen pålegger SAFE å fremme fondskravet direkte overfor oljeselskapene og Offshore Norge og arbeide for tilslutning fra andre fagforbund. Forbundsstyret skal innen tre måneder

rapportere til organisasjonen om selskapenes svar og videre fremdrift. Kravet fritar ikke staten for ansvar for å rette opp den offentlige ordningen.

Et rettferdig arbeidsliv må også gjelde dem som mistet helsen mens verdiene ble skapt.

13. Legers meldeplikt må respekteres – SAFE krever landsomfattende tilsyn

SAFE-kongressen krever at arbeidsmiljølovens § 5-3 om leges meldeplikt blir respektert. Når en lege mistenker at en arbeidstaker er blitt syk av arbeidet, skal legen sende skriftlig melding til rett tilsynsmyndighet. Dette gjelder også sykdommer utenfor yrkessykdomslisten. Legen skal ikke vente på en ferdig arbeidsmedisinsk utredning eller et vedtak fra NAV.

Når en melding uteblir, kan kolleger fortsette å bli utsatt for det som gjorde en arbeidstaker syk. Flere leger kan hver for seg møte én pasient uten å vite at andre fra samme arbeidsplass har liknende sykdom. Meldingene gir myndighetene mulighet til å se tilfellene i sammenheng og undersøke arbeidsforholdene.

SAFE krever at Havindustritilsynet, Arbeidstilsynet og Statens helsetilsyn gjennomfører et samordnet, landsomfattende tilsyn, hver innenfor sitt ansvarsområde. Tilsynet skal følge sakene fra mistanken oppstår hos legen, til melding er sendt og myndigheten har vurdert behovet for forebyggende tiltak.

Statens helsetilsyn bes, sammen med statsforvalterne, undersøke praksis hos fastleger, bedriftsleger, sykehusleger og arbeidsmedisinske avdelinger. Gjennomgå et utvalg saker der mulig sammenheng med arbeidet er omtalt. Undersøk om melding ble sendt, og hva som hindret melding der den uteble. En gjennomgang av innsendte meldinger alene vil ikke avdekke disse tilfellene.

Havindustritilsynet og Arbeidstilsynet bes undersøke hvordan meldingene følges opp i sine sektorer. Undersøk om flere tilfeller fra samme arbeidsplass eller arbeidsoperasjon blir sett i sammenheng, og hvilke undersøkelser og tiltak de fører til. Arbeidstakerne og vernetjenesten må få del i kunnskapen på en måte som ivaretar taushetsplikten.

Kongressen ber tilsynsmyndighetene offentliggjøre en samlet rapport som viser hvor rapporteringen svikter, hvilke avvik som må rettes, og hvordan rettingen skal kontrolleres. SAFEs forbundsstyre skal fremme kravet skriftlig overfor alle tre myndighetene og orientere klubbene om svarene og den videre oppfølgingen.

14. En yrkessykdomsliste tilpasset kjemisk eksponering i olje- og gassindustrien

SAFE Kongressen krever en oppdatert yrkessykdomsliste som er tilpasset kjemisk eksponering i olje- og gassindustrien. Dagens liste er foreldet. Revisjonen må gi et bedre grunnlag for å anerkjenne sykdom som skyldes arbeidet, og sikre rettferdig behandling av dem som rammes.

Arbeidstakere kan gjennom et langt yrkesliv bli utsatt for benzen, boreslam, løsemidler, oljetåke og oljedamp, turbinoljer med organofosfater, eksos, metallstøv, asbest og andre fibre. Eksponeringen kan bestå av flere stoffer samtidig, gjentatte topper og opptak gjennom både luftveier og hud. En vurdering som overser den samlede belastningen, kan gi et mangelfullt bilde av risikoen.

En foreldet yrkessykdomsliste må ikke avgjøre hvilke sykdommer som blir undersøkt. Manglende forskning eller eksponeringsmålinger er ikke dokumentasjon på at arbeidet er uten betydning. Arbeidstakeren må ikke bære konsekvensene av at arbeidsgiver har unnlatt å kartlegge og dokumentere eksponeringen.

SAFE-kongressen krever at:

1. Arbeids- og inkluderingsdepartementet og yrkessykdomsutvalget prioriterer en systematisk gjennomgang av kjemisk eksponering og sykdom i olje- og gassindustrien. Kreft, lungesykdommer, herunder lungefibrose, og nevrologiske sykdommer ved mulig kjemisk årsak må inngå i gjennomgangen.

2. Listen og veiledningen bygger på oppdatert kunnskap og vurderer blandingseksponering, eksponeringstopper, hudopptak og tiden fra eksponering til sykdom. Utredninger må ta utgangspunkt i faktiske arbeidsoppgaver og samlet arbeidshistorikk.

3. Arbeidet sikres yrkeshygienisk og arbeidsmedisinsk kompetanse med kjennskap til industrien. Arbeidstakernes erfaringer og dokumenterte sykdomstilfeller må inngå i kunnskapsgrunnlaget, og listen må oppdateres regelmessig.

4. Sikkerhetsventilen for sykdommer utenfor listen blir reelt tilgjengelig. Det må etableres overgangsregler som også gir tidligere syke adgang til vurdering etter forbedrede regler, og til ny vurdering av tidligere avslag når ny kunnskap eller nye regler gir grunnlag for det.

5. Legers meldeplikt etter arbeidsmiljøloven § 5-3 etterleves. Mistanke om arbeidsrelatert sykdom skal meldes til rett tilsynsmyndighet uavhengig av om sykdommen står på yrkessykdomslisten eller er godkjent av NAV. Meldingene må brukes til forebygging og til å avdekke mangler i kunnskapsgrunnlaget.

Kongressen pålegger SAFE å fremme kravene overfor departementet og yrkessykdomsutvalget, blant annet gjennom YS, og følge opp arbeidet med konkrete innspill fra olje- og gassindustrien.

15. Endelig oppfølging av MS-saken på Statfjord

SAFE Kongressen slår fast at MS-saken på Statfjord må følges opp med reell vilje til å finne ut hva som skjedde, og til å hjelpe dem som ble syke. Saken har vært gjenstand for resolusjoner og offentlige uttalelser i OFS og SAFE siden 2002. Likevel opplever flere av de berørte fortsatt at de ikke er blitt møtt med en samlet, systematisk og verdig oppfølging.

Arbeidstakere som arbeidet med og nær aeroderivative gassturbiner på Statfjord, fikk nevrologiske symptomer og ble i en periode knyttet til mulig MS. For flere har mulig arbeidsrelatert eksponering for syntetiske turbinoljer og organofosfater ikke blitt undersøkt eller vurdert godt nok. Enkelte fikk diagnose, mens andre ble stående syke uten diagnose og uten svar.

SAFE Kongressen krever at Equinor, i samarbeid med berørte arbeidstakere og deres fagforeninger, etablerer en uavhengig og faglig bred gjennomgang av MS-saken på Statfjord. Gjennomgangen må omfatte arbeidsoppgaver, eksponering, symptomer, diagnostikk, oppfølging og eventuelle svikt i rapportering og saksbehandling.

Kongressen krever videre at berørte arbeidstakere får tilbud om individuell helsefaglig oppfølging og ny vurdering av mulig arbeidsrelatert sykdom. Vurderingen må ha relevant kompetanse på nevrologiske helseutfall, yrkesmedisin og eksponering for turbinoljer og organofosfater.

Equinor og andre virksomheter med tilsvarende risiko må kartlegge hvor og når arbeidstakere kan eksponeres for turbinoljer, oljedamp og oljetåke, og omsette kartleggingen i konkrete forebyggende tiltak. Virksomhetene må samtidig gå gjennom om plikten til å melde mulig arbeidsrelatert sykdom etter arbeidsmiljøloven § 5-3 er fulgt. Der mulig arbeidsrelatert sykdom ikke ble meldt, må de berørte få bistand til å få saken dokumentert og vurdert på nytt.

Myndighetene må sikre at historiske arbeidsmiljøskader ikke avvises fordi kunnskapen, målingene eller diagnosepraksisen var mangelfull da arbeidstakeren ble syk. Manglende dokumentasjon fra en tid kan ikke ensidig belastes den som har vært utsatt.

Etter mer enn to tiår med krav om oppfølging er tiden kommet for handling. Målet må være å finne sannheten så langt det er mulig, forebygge at nye arbeidstakere blir syke og sikre en rettferdig behandling av dem som allerede er rammet.